
بازی درمانی

هنر برقراری ارتباط

نویسنده

گری لندرت

مترجم

فروزنده داوریانه

ویراستاری: گروه علمی رشد

تهران - ۱۳۹۰

-
- سرشناسه: لندرت، گری لی (Landreth, Garry Lee). ۱۹۳۷ - م.
عنوان و نام پدیدآور: بازی درمانی: هنر برقراری ارتباط / نویسنده گری لندرت؛ مترجم فروزنده داورپناه.
مشخصات نشر: تهران: رشد، ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری: ۴۰۰ صفحه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۲-۴۷-۰ فهرست نویسی: فیپا.
یادداشت: عنوان اصلی: Play therapy: the art of the relationship. 2nd ed. c2002.
یادداشت: کتابنامه. یادداشت: نمایه. موضوع: بازی درمانی.
شناسه افزوده: داورپناه، فروزنده، ۱۳۴۰ - . مترجم. رده بندی کنگره: ۹۲۱۳۸۹ ل ۲ ب / ۵۰۵ RJ
رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۲۸۹۱۶۵۳ کتابشناسی ملی: ۲۰۷۴۳۱۳
-

بازی درمانی

هنر برقراری ارتباط

نویسنده: گری لندرت

مترجم: فروزنده داورپناه

ویراستاری: گروه علمی رشد

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۰ - شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرین

مدیر تولید: مختار صحرانی

انتشارات رشد

مرکز نشر و پخش کتبهای روان‌شناسی و تربیتی

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای زاندارمیری (بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان)، شماره ۴۱.

تلفن: ۶۶۴۰۴۴۰۶

فروشگاه: خیابان انقلاب، رویروی در اصلی دانشگاه تهران، شماره ۱۲۳۲، تلفن: ۶۶۴۹۸۲۸۶ - دورنگار: ۶۶۴۹۷۱۸۱

مهمترین وظیفه‌ای که پروردگار بر دوش بندگانش می‌نهد
امکان پدر یا مادر شدن است. این کتاب را به سبب مشارکت
مونیکا، همسرم، در فرایند فرزندپروری و نیز به سبب
احساس خوشایند پدر بودن که فرزندانم کیمبرلی، کارلا و
کریگ برایم به ارمغان آوردند به آنان هدیه می‌کنم. برای من
موهبت پدر بودن و پدر بزرگ کارا، کریستین، تراویس و
جولیا بودن بسیار والاتر از نگارش این کتاب است.

www.ketab.ir

فهرست

۱۵	پیشگفتار مترجم
۱۷	مقدمه
۲۱	فصل ۱: دربارهٔ من، گری لندرت
۲۵	اصول برقراری ارتباط با کودکان
۲۷	منبع
۲۹	فصل ۲: معنای بازی
۲۹	کارکردهای بازی
۳۱	بازی نمادین
۳۳	کودکان از طریق بازی به تبادل افکار و احساسات خود می‌پردازند
۳۵	بازی در فرایند درمان
۴۰	مراحل فرایند بازی درمانی
۴۲	بازی‌های کودکان سازش‌یافته و سازش‌نیافته
۴۵	منابع

فصل ۳: تاریخچه و تحولات بازی درمانی ۴۷

بازی درمانی به شیوه روان تحلیلی	۴۸
بازی درمانی رهائی	۵۱
بازی درمانی ارتباطی	۵۳
بازی درمانی غیر رهنمودی	۵۴
بازی درمانی در مدارس ابتدایی	۵۵
انجمن بازی درمانی	۵۶
آموزش دانشگاهی	۵۷
مرکز بازی درمانی	۵۸
فرزند درمانی	۵۸
روندهای بازی درمانی	۶۰
نتایج بازی درمانی	۶۲
منابع	۶۵

فصل ۴: تصویری از کودکان ۷۳

اصول برقراری ارتباط با کودکان	۷۳
کودکان انعطاف پذیرند	۷۵
بعضی کودکان مانند ذرت روی آتشند، و بعضی دیگر مثل سرب سنگین	۷۷
منابع	۷۸

فصل ۵: بازی درمانی کودک محور ۷۹

نظریه شخصیت	۸۰
نگرش کودک محورانه به شخصیت و رفتار	۸۳
مفاهیم اصلی	۸۴
سازگاری و ناسازگاری	۸۷
شرایط درمانی مناسب برای رشد	۸۹
ارتباط درمانی	۹۷
اهداف	۱۰۴

آنچه کودکان در بازی درمانی می‌آموزند..... ۱۰۶

منابع..... ۱۰۹

فصل ۶: بازی درمانگر..... ۱۱۱

ایجاد تفاوت‌ها..... ۱۱۲

حضور داشتن..... ۱۱۳

ویژگی‌های شخصیتی..... ۱۱۴

خودشناسی درمانگر..... ۱۱۷

پذیرش خود در درمانگر..... ۱۲۰

نقش بازی درمانگر..... ۱۲۳

رایان - کودکی در شرف مرگ - در بازی درمانی..... ۱۲۵

انجام تمرین‌های تحت نظارت، پیش‌بینی به خود را افزایش می‌دهد..... ۱۳۰

مبارزه درونی بازی درمانگری مبتدی..... ۱۳۲

برنامه آموزش توصیه شده..... ۱۳۳

منابع..... ۱۳۶

فصل ۷: اتاق بازی و وسایل آن..... ۱۳۷

محل اتاق بازی..... ۱۳۰

ابعاد اتاق بازی..... ۱۳۰

ویژگی‌های اتاق بازی..... ۱۳۹

دیگر محل‌های مناسب برای بازی درمانی..... ۱۴۲

منطق لازم در انتخاب اسباب‌بازی‌ها و سایر وسایل..... ۱۴۳

دسته‌بندی اسباب‌بازی‌ها..... ۱۴۹

اتاق بازی در یک ساک دستی..... ۱۵۳

وسایل و اسباب‌بازی‌های پیشنهادی برای اتاق بازی..... ۱۵۵

ملاحظات ویژه..... ۱۵۶

عنوان‌های پیشنهادی برای بازی درمانی در مدارس..... ۱۵۸

اجرای بازی درمانی در مدارس..... ۱۵۹

منبع..... ۱۵۹

فصل ۸: نقش والدین در فرایند بازی درمانی

۱۶۱	اطلاعات پیش زمینه‌ای
۱۶۲	آیا والدین هم باید در درمان شرکت کنند؟
۱۶۳	مصاحبه با والدین
۱۶۶	کسب اجازه قانونی از سرپرست یا قیم کودک
۱۷۳	ارجاع به روانپزشک
۱۷۳	شرح دادن بازی درمانی برای والدین
۱۷۴	زمینه چینی برای جدا شدن کودک از والدین در بازی درمانی
۱۷۶	منابع
۱۷۸	

فصل ۹: آغاز برقراری ارتباط ساعتی مختص کودک

۱۷۹	اهداف این ارتباط
۱۸۰	آشنایی برقرار کردن با کودک
۱۸۱	نخستین مواجهه در اتاق انتظار
۱۸۴	ساخت دادن به ارتباط در اتاق بازی
۱۸۷	واکنش به کودکان بی میل و مضطرب
۱۹۱	دیدگاه کودک درباره ارتباط موجود در بازی درمانی
۱۹۲	شیوه‌های سؤال کردن در کودکان
۱۹۶	توضیح در مورد آینه یک طرفه و وسایل مختلف ضبط
۲۰۳	یادداشت برداری در خلال جلسه
۲۰۴	واکنش بازی درمانگران به نخستین جلسه
۲۰۵	حیطه‌های اصلی ارتباط
۲۰۶	منابع
۲۰۹	

فصل ۱۰: ویژگی پاسخ‌های تسهیل گرانه

۲۰۹	درک همراه با حساسیت: همراه بودن
۲۱۰	پذیرش همراه با محبت و صمیمیت
۲۱۱	جزئیات پاسخ‌های درمانی
۲۱۲	

۲۱۶.....	پاسخ‌های تسهیل‌گرانه
۲۲۱.....	بازگرداندن مسئولیت به کودکان
۲۲۴.....	نمونه‌هایی از پاسخ‌های غیر تسهیل‌گرانه معمول
۲۳۰.....	پُل - پسری ترسو و برون‌ریز در بازی درمانی

فصل ۱۱: تعیین حد و مرزهای درمان ۲۴۳

۲۴۳.....	رهنمودهای اصلی در تعیین حد و مرز
۲۴۶.....	زمان مناسب برای بیان حد و مرزها
۲۴۶.....	فلسفه تعیین حد و مرز
۲۵۴.....	شیوه‌های تعیین حد و مرز در درمان
۲۵۶.....	گام‌های موجود در روند تعیین حد و مرزهای درمان
۲۵۸.....	زمانی که حد و مرزها نقض شوند
۲۶۰.....	قاطع نبودن در تعیین حد و مرزها
۲۶۲.....	حد و مرزهای موقعیتی
۲۶۷.....	واکنش‌های بازی درمانگران مبتدی در مورد تعیین حد و مرز
۲۶۸.....	منابع

فصل ۱۲: مشکلات معمول در بازی درمانی و چگونگی مقابله با آن‌ها ۲۶۹

۲۷۰.....	چه کنیم اگر کودک حرف نزند
۲۷۲.....	چه کنیم اگر کودک بخواهد اسباب‌بازی‌ها یا خوراکی‌هایی را به اتاق بازی بیاورد
۲۷۳.....	چه کنیم اگر کودک بیش از حد وابسته باشد
۲۷۵.....	چه کنیم اگر کودک اصرار داشته باشد که همواره مورد تشویق قرار بگیرد
۲۷۷.....	چه کنیم اگر کودک بگوید که عجیب و غریب حرف می‌زنی
۲۷۸.....	چه کنیم اگر کودک از درمانگر بخواهد که به بازی حدس زدن بپردازد
۲۷۹.....	چه کنیم اگر کودک خواستار ابراز علاقه درمانگر شود
۲۸۰.....	چه کنیم اگر کودک بخواهد درمانگر را در آغوش بگیرد یا در دامن او بنشیند
۲۸۲.....	چه کنیم اگر کودک تلاش کند یک اسباب‌بازی را پنهانی برای خود بردارد
۲۸۳.....	چه کنیم اگر کودک نخواهد از اتاق بازی بیرون برود
۲۸۵.....	چه کنیم اگر درمانگر ناچار شود به دلایلی غیرمنتظره، جلسه‌ای را لغو کند

فصل ۱۳: نکات مهم در بازی درمانی ۲۸۷

۲۸۷	 رازداری
۲۸۹	 شرکت در بازی کودک
۲۹۳	 پذیرفتن هدیه از کودکان در بازی درمانی
۲۹۵	 دادن جایزه‌ای به کودک در پایان هر جلسه یا دادن یک یادگاری در خاتمه بازی درمانی
۲۹۶	 درخواست از کودک برای مرتب کردن اتاق و وسایل
۲۹۹	 آگاه ساختن کودکان از علت حضور آن‌ها در بازی درمانی
۳۰۰	 آوردن یک دوست به اتاق بازی
۳۰۲	 دعوت کردن والدین یا خواهر و برادر کودک به اتاق بازی
۳۰۳	 منابع

فصل ۱۴: بازی درمانی فشرده و کوتاه مدت ۳۰۵

۳۰۶	 بازی درمانی فشرده
۳۰۹	 بازی درمانی کوتاه مدت
۳۱۲	 خلاصه
۳۱۳	 منابع

فصل ۱۵: نمونه‌هایی از کودکان در بازی درمانی ۳۱۵

۳۱۶	 نانسی - از تاسی تا حلقه‌های مو
۳۲۳	 سیندی - کودکی نفوذگرا
۳۲۲	 ایمی - کودکی دچار ناگویایی انتخابی
۳۳۹	 اهمیت بازی درمانی گروهی با حضور خواهران و برادران کودک
۳۴۰	 خلاصه
۳۴۰	 منابع

فصل ۱۶: تعیین فرایند درمان و خاتمه آن ۳۴۳

۳۴۴	 تعیین روند درمان در خلال جلسات
۳۴۵	 ابعاد تغییر

۳۴۷	معنای خاتمه دادن.....
۳۴۸	نکاتی که باید در تعیین خاتمه درمان در نظر گرفته شود.....
۳۵۱	شیوه‌های خاتمه‌دادن به ارتباط.....
۳۵۳	واکنش کودکان به آخرین جلسه.....
۳۵۴	منبع.....

فصل ۱۷: فرزنددرمانی: آموزش کودک - والد - ارتباط (CPR برای والدین)..... ۳۵۵

۳۵۶	کارایی والدین.....
۳۵۷	تحول تاریخی فرزنددرمانی.....
۳۵۹	فرایند فرزنددرمانی.....
۳۶۳	انتخاب والدین.....
۳۶۵	قالب گروهی برای آموزش فرزنددرمانی.....
۳۶۷	ساختار و محتوای جلسات آموزشی.....
۳۷۷	پژوهش و ارزشیابی.....
۳۸۳	منابع.....

نمایه..... ۳۸۷

درباره نویسندگان..... ۳۹۹

پیشگفتار مترجم

کتاب حاضر، ویراست دوم بازی درمانی: هنر برقراری ارتباط است که از متون کلاسیک بازی درمانی در حال حاضر محسوب می‌شود. در تلفیق اکثر ما، بازی درمانی رویکردی مشکل محور و رهنمودی است، حال آنکه این کتاب با رویکرد کودک محورانه نگاشته شده است. با مطالعه کتاب می‌توان ایمان عمیق نویسنده را به توانایی‌های ذاتی کودکان و عمق باورش را به روانشناسی انسانگرا و رویکرد مراجع محوری دریافت. آموزه‌های علمی و تجربی مطرح شده در این کتاب مانع از درغلتیدن خواننده و درمانگران به وادی احساسات می‌شود. شیوه‌های ضبط تصویری، اجراهای زنده و نقش بازی‌هایی که در کلاس‌ها و در جلسه‌های گروهی دقیقاً ارزیابی می‌شوند، پایبندی به اصول بازی درمانی کودک محورانه را تضمین می‌کنند. در کنار تمامی موارد جالب توجه موجود در کتاب، ساز و کارهایی که در آموزش بازی درمانی به آن‌ها اشاره می‌شود، این غبطه را در دل خواننده ایرانی برمی‌انگیزد که ای کاش تخصصی شدن آموزش و به اجرا درآوردن شیوه‌های عملی ویژه در کشور ما نیز جایگاه روشنی پیدا می‌کرد؛ ای کاش ضوابط و مواد آموزشی تا به این حد، روشن و مشخص بود؛ ای کاش امکانات فیزیکی و مادی موجود در امر

آموزش تا به این حد حساب شده و در عین حال، سخاوتمندانه به کار گرفته می‌شود؛ و ای کاش بازخورد شخصی‌یادگیرندگان، نه به شکل صوری، بلکه به‌راستی تجزیه و تحلیل می‌شد؛ و بگذریم.

در ترجمه، واژه «رشد» برای growth و «تحول» برای development به کار برده شد. به عنوان معادل دو واژه maladjustment, adjustment به ترتیب از هر دو اصطلاح «سازگاری / سازش‌یافتگی» و «ناسازگاری / سازش‌نیافتگی» استفاده شد. در کتاب به دفعات اصطلاح filial therapy به کار رفته است. در عین نگرانی از دامن زدن به بلبشوی درمان و «خوددرمانگربینی»، به لحاظ لغوی چاره‌ای باقی نماند جز آنکه معادل «فرزند درمانی» برای آن در نظر گرفته شود. امیدوارم این معادل، با در نظر گرفتن تمامی ظرایفی که در کتاب دربارهٔ چگونگی آموزش این شیوه مطرح شده، مورد بی‌فهمی قرار نگیرد.

رویکرد کودک‌محوری، چشم‌اندازهای امیدبخشی را در برابر دیدگان مشاوران و درمانگرانی که با کودکان کار می‌کنند، می‌گشاید. کاربردهای متعدد بازی درمانی کودک‌محورانه برای برنامه‌ریزان آموزشی و متولیان سلامت روان جامعه، تلویحات بسیاری در بر دارد. البته اصل آن است که مراحل آموزشی این شیوه با رعایت جمیع جهات طی شود و بر صلاحیت کاربرد آن نیز نظارت حرفه‌ای لازم اعمال شود که این خود، منوط به حضور صاحب‌نظرانی دوره‌دیده در این حیطه است.

ترجمه حاضر، به مانند اغلب ترجمه‌های موجود، بدون جلب موافقت نویسنده انجام شد و شاید از همین روست که خاتمه آن، سبکباری معمول را برای مترجم به همراه ندارد. دست بردن در دنیای تراوشات ذهنی نویسنده، با وجود تمام صداقتی که در کلام خود داشت، همواره با این دغدغه همراه بود که منظور نویسنده به درستی و با امانت‌داری و شیوایی، دریافت و منتقل شود. امیدوارم اهل فن و علاقه‌مندان به سلامت جامعه فعلی و نسل‌های آتی، کتاب را قابل استفاده بیابند.

فرزنده داور پناه

مقدمه

دغدغه‌ای که در نگارش این کتاب داشته‌ام این بوده که احتمالاً نمی‌توانم آنچه را که دربارهٔ جهان پویای کودکان می‌دانم، به آن اعتقاد دارم و آن را تجربه کرده‌ام با نوشتن چند کلمهٔ محدود و نارسا در صفحه‌های محدود از کتابی ناگویا به خوانندگان منتقل سازم. احساسات و تجربه‌ها را نمی‌توان به گونه‌ای کافی و وافی از راه کلام مکتوب به دیگران انتقال داد، لیکن این تنها ابزاری است که در این بخش از کوشش خود در اختیار دارم تا بتوانم بر نحوهٔ تعامل بزرگسالان با کودکان تأثیر بگذارم. ناگزیر تنها به همین ابزار نارسا قناعت کرده‌ام. تلاش من برای بیان عقیده‌ام در مورد کودکان و آنچه درست بودنش را با تمام وجود تجربه کرده‌ام وظیفه‌ای خطیر است. آیا خواهیم توانست با خواننده ارتباط برقرار کنیم؟ آیا او منظور مرا درخواهد یافت؟ آیا خواننده شیفتگی مرا به کودکان احساس خواهد کرد؟ آیا به کودکان به گونه‌ای متفاوت از قبل خواهد نگرست؟ آیا پویایی‌ها و ویژگی‌های دورهٔ کودکی را بهتر از پیش درک خواهد کرد؟ آیا نوشته‌هایم باعث خواهد شد که در مواجهه و رفتار خواننده با کودکان تغییری به وجود آید؟ تا به این جا، آشکار است که من در مسیر نگارش کتاب با گام‌هایی لرزان و هراسان به پیش می‌رفتم.

شاید بهتر باشد ابتدا بگویم که در تجربه من، بازی درمانی رویکردی پویا در زمینه مشاوره با کودکان است. این رویکرد باعث می شود که مشاور به موازات پیشرفت در فرایند مشاوره و بر ملا کردن ذهن و ضمیر خود برای کودک، دنیای او را کاملاً تجربه کند و پیام های ظریف و دقیقی را که کودک می رساند دریافت کند؛ پیام هایی که یکتایی شخصیت کودک را نشان می دهد. فرایند بازی به منزله تلاش کودک برای تسلط یافتن بر محیط است. مشکلاتی که کودکان با آن ها مواجهه اند با وجود آنان در هم آمیخته است. به این ترتیب، بازی درمانی باعث می شود که پویایی ساختار درون کودک با پویایی رویکرد مشاوره هماهنگ شود.

افزایش روزافزون تعداد متخصصان بهداشت روان که برای سودمندتر واقع شدن تلاش های خود در مورد کودکان، به بازی درمانی روی می آورند نشان دهنده افزایش آگاهی و پذیرش اجتماع از مرحله های ارشد و تحول است که به آن «کودکی» اطلاق می شود. در واقع، جامعه مادر آستانه این درک قرار دارد که کودکان را به منزله انسان بپذیرد؛ نه به عنوان بازیچه، اشیایی غیر انسانی یا عامل ایجاد ناگامی که به ناگزیر باید تا هنگام بلوغ و جدا شدن از خانواده تحملشان کرد؛ بلکه به عنوان انسان هایی راستین که ظرفیت هایی نامحدود و امکانات خلاق فراوانی برای رشد، سازگاری یافتن و متحول شدن در خود دارند. در صورتی که بزرگسالان از صبر، تمایل و آمادگی برای یادگیری برخوردار باشند، کودکان به خوبی می توانند در مورد خویش به بزرگسالان آموزش دهند. کودکان انسان هایی راستین هستند؛ نه آنکه رانده ای از بزرگسالانی باشند که در پیرامونشان حضور دارند. آنان دارای احساسات و واکنش هایی هستند که از واکنش های والدینشان مجزا و مستقل است. این فرض که مادران عصبی فرزندان عصبی دارند نادرست است. آیا می توان فرض کرد که هرگاه خانه کودک در انفجاری از بین برود اما مادر او آرام باقی بماند، کودک از این حادثه متأثر نمی شود؟ خیر. کودکان به نوبه خود شخصیت هایی هستند و دستخوش احساسات و واکنش هایی می شوند که به بزرگسالان پراهمیت در زندگی آنان وابسته نیست.

این کتاب درباره موارد شایان اهمیتی است که می توان از کودکان آموخت، زیرا آن ها درباره خود و دنیای خویش چیزهای بسیاری به من آموخته اند. در حقیقت، کودکان از آنچه سعی کرده ام در این معدود صفحات بیان کنم بسیار فراترند. به همین ترتیب، ارتباط و تجربه ای که بازی درمانی خوانده می شود از آنچه در این کتاب بیان می شود به مراتب گسترده تر و پیچیده تر است. فرایند ارتباط داشتن با کودکی که اجازه یافته تا خودش باشد قابل توصیف نیست و آن را تنها می توان در لحظه های مشترکی که در این تجربه پیش می آید، احساس و درک کرد. قصد من

آن بوده که در چهره‌ای به دنیای وجود کودک بگشاییم؛ یعنی دنیای سرشار از شگفتی، هیجان، غم، شادی و لذت، و لبریز از رنگ‌های جاندار حیات را که در او وجود دارد احساس کنیم، در آن به کنکاش بپردازیم، به تحسین آن بنشینیم و آن را به منظر دیگران بیاوریم.

در این ویراست دوم تغییرات زیادی در چگونگی بیان مطالب و شرح دادن جزئیات روش‌ها صورت گرفته و مطالب جدیدی به ویراست نخست اضافه شده است. بادر نظر گرفتن علاقه روزافزونی که به بازی درمانی کوتاه‌مدت ابراز می‌شود - که عمدتاً تحت تأثیر روش‌های مراقبت مدیریت شده یا نگهداری با مراقبت^۱ قرار دارد - در کتاب فصلی به درمان فشرده و کوتاه‌مدت اختصاص داده شده است. در مرکز بازی درمانی، در زمینه کاهش دادن فاصله میان جلسات بازی درمانی و مؤثر بودن آن، پژوهش‌هایی انجام شده که به این نتیجه انجامیده که کاستن از فاصله میان جلسه‌ها و پیروی از الگوی کوتاه‌مدت قطعاً سودمند است. فصل مربوط به بازی درمانی کودک محور به عمد از نو و به تفصیل بازنویسی شده تا این نظریه و مبنای فکری آن هر چه بیشتر قابل فهم شود و امکان اجرای آن به وسیله افراد مختلف فراهم آید. در بحث از فرایند پویای این شیوه، مباحث مربوط به تحولات و روندهای جاری در حوزه بازی درمانی، در جای مناسب خود، آورده شده‌اند. کارآمدی بازی درمانی در زمینه حیطه‌های مختلفی از رفتارهای مشکل‌آفرین که برآمده از تحقیقات فراوان است، به ویراست فعلی افزوده شده است. فصل مربوط به فرزند درمانی^۲ گسترش بسیار زیادی یافته و جزئیات الگوی آموزشی ده جلسه‌ای آن به تفصیل بیان شده تا کارورزان بتوانند با دقت و مهارت کافی این رویکرد بی‌همتا را به خوبی در آموزش دادن به والدین به کار ببندند. حجم پژوهش‌های ذکر شده در زمینه مؤثر بودن درمان از طریق والدین یاریگر شاید بیشتر از سه برابر شده است. این افزایش عمدتاً نتیجه تحقیقاتی بوده که مرکز بازی درمانی^۳ در ۱۰ سال گذشته، در مورد والدین و فرزندی که به طیف‌های متفاوتی تعلق داشته‌اند انجام داده است.

در کتاب حاضر عناوین و موضوعاتی را که دانشجویان من در مقاطع تکمیلی، آن‌ها را در فهم این فرایند و نیز در پویایی‌های ارتباطی با کودکان شایان اهمیت یافته‌اند، حفظ کرده و آورده‌ام. از همین‌رو، برخی از عناوین اساسی که در کتاب گنجانده شده عبارت‌اند از:

- معنای بازی در زندگی کودکان و مراحل بازی در فرایند درمانی با کودکان سازگار و ناسازگار
- جنبه‌های منحصر به فرد، مفاهیم اصلی، اهداف نگرش کودک‌محورانه در ارتباط درمانگرانه

1. managed care

2. filial therapy

3. Center for Play Therapy

- نوع مطالبی که کودکان در فرایند بازی درمانی می آموزند
- شخص بازی درمانگر، ویژگی های شخصیتی ضروری در او، و نقش او در اقدام درمانی
- ویژگی پاسخ های تسهیل گرانه، همراه با رهنمودهایی در این باره که چگونه به کودکان کمک کنیم موضعی مسئولیت پذیر اتخاذ کنند
- رهنمودهایی مفصل درباره تهیه و چیدمان اتاق بازی و وسایل و اسباب بازی های مورد نیاز
- توصیه هایی خاص در زمینه برقرار کردن ارتباط با والدین و چگونگی توضیح دادن بازی درمانی برای آنها
- برقرار کردن ارتباط با کودکان مضطرب / بی انگیزه و چگونگی به وجود آوردن شرایط درمانی در اتاق بازی
- نگرش کودکان به تجربه بازی درمانی
- زمان تعیین حد و حدود، گام های لازم در فرایند تعیین حد و حدود، و اینکه در مواقعی که حد و مرزها شکسته می شوند چه باید کرد
- مشکلات شایعی که در اتاق بازی پیش می آیند و پیشنهادهایی برای مقابله با آنها
- سنجیدن برخی موارد در بازی درمانی، مانند شرکت کردن در بازی کودک، پذیرفتن هدایا از او، و اینکه مرتب کردن اتاق بر عهده چه کسی باشد
- یادداشت ها و مباحثی درباره کودکانی که در بازی درمانی شرکت می کنند: کودکی در شرف مردن، کودکی که برون ریزی می کند^۱، کودک نفوذگرا^۲، کودکی که به ناگویایی انتخابی^۳ مبتلاست، و کودکی که تمام موهای سرش را کنده است
- بازی درمانی فشرده و کوتاه مدت
- رهنمودهایی برای تعیین پیشرفت درمان در بازی درمانی و خاتمه دادن به این فرایند
- توصیف الگویی ده جلسه ای برای فرزند درمانی از سوی والدین

بخشی از این کتاب، درباره من، تجربه های من، واکنش های من و احساسات من است. از همین رو، سعی کرده ام با استفاده از ضمیر شخصی من، واکنش های شخصی خود را به نحو بهتری به خواننده منتقل سازم. استفاده از عبارت معروف «نگارنده / مؤلف / نویسنده» نمی توانست نکات شخصی مورد نظر مرا به گونه ای که می خواستم انتقال دهد.

1. acting-out

2. manipulative

3. elective mute